

Päiväys
12.11.2025

Diaarinumerot
1560/03.04.04.04.23/2024
1565/03.04.04.04.23/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

12.11.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **19.11.2025**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 12.11.2025 nro 1387/2025, valitukset maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa, koskien maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa kiviainesten ottoon ja murskaukseen sekä pilaantumattoman ylijäämämäärän läjitykseen, Hollola.

Luvan hakija

Destia Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **12.11.2025 – 19.12.2025** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **19.12.2025**.

12.11.2025

Dnrot

1560/03.04.04.04.23/2024

1565/03.04.04.04.23/2024

Asia

Valitukset maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa

Valittajat

1. [REDACTED]

2. Hollolan ympäristöyhdistys ry

Luvan hakija

Destia Oy

Päätös, josta valitetaan

Hollolan elinvoimavaliokunnan valvontajaosto 3.10.2024 (2.10.2024 § 66)

Valvontajaosto on myöntänyt Destia Oy:lle maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan kiviaineksen ottoon, louhintaan ja murskaukseen sekä pilaantumattomien ylijäämämaiden läjittämiseen kiinteistöillä 98-452-1-20 (Tervala) ja 98-452-3-63 (Kunttala).

Päätökseen sisältyvät lupamääräykset 1–38, joista lupamääräykset 1–7, 12, 13, 15–20 ja 23–26 kuuluvat seuraavasti:

1. Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydetävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella aloitustarkastus. Tarkastuksessa

tarkastetaan esimerkiksi ottamisalueen rajojen ja korkotasojen merkinnät. Ennen oton aloittamista tulee vakuuden sekä määräyksissä 21 ja 26 vaadittujen suunnitelmien olla hyväksytty.

2. Suunnittelualan pinta-ala on 22,9 ha ja ottamisalueen pinta-ala 13,0 ha. Maa-ainesten kokonaisottomäärä on enintään 1 800 000 m³ltr ja keskimääräinen vuotuinen ottomäärä 55 000 m³ltr. Keskimääräinen murskattavan kiviaineksen määrä on 150 000 tonnia vuodessa. Muualta tulevaa louhetta saa vastaanottaa enintään 50 000 tonnia vuodessa.

3. Luvan voimassaoloaika on 15 vuotta. Kaikki toiminta jälkihoitotyöt mukaan lukien on suoritettava luvan voimassaoloaikana. Yksityiskohtainen jälkihoitosuunnitelma on esitettävä valvontaviranomaiselle viimeistään 2 vuotta ennen luvan voimassaolon päättymistä.

4. Alin sallittu ottotaso on +112,00 m (N2000). Suunnitelmapiirroksiin merkityjä alimpia ottamistasoja alueen eri kohdilla ei saa alittaa.

5. Maa-ainesten ottamisen tulee edetä ottosuunnitelman mukaisesti. Louhinnan ja murskauksen osalta tulee varmistaa, että valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimien, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamien ympäristönsuojelusta (800/2010) annetut suojaetäisyydet häiriintyviin kohteisiin täyttyvät. Naapuritiloihin tulee jättää vähintään 30 metrin suojaetäisyys.

6. Luvan haltija vastaa maa-aineslain 9 §:n mukaisista velvoitteista, jotka maa-ainesten ottamisesta saattavat aiheutua.

Yleiset toimintaan liittyvät määräykset

7. Toiminnassa tulee ehdottomasti noudattaa seuraavia toiminta-aikoja:

	ma-to	pe	la	su & arkipyhät
Poraus	7–21	7–18	ei sallittu	Ei mitään toimintaa
Louhintaräjäytys	8–18	8–18	ei sallittu	
Kiviainesten murskaus	7–22	7–18	ei sallittu	
Rikotus	8–18	8–18	ei sallittu	
Kuormaus, kuljetus ja muu logistiikka	6–22	6–22	7–18*	
Maa-ainesten vastaanottotoiminta	6–18	6–18	7–18*	

*toiminta on sallittu yhteensä enintään 30 lauantaina vuodessa. Vuoden aikana tehtävien lauantaikuljetusten yhteenlasketusta lukumäärästä laskettuna kuljetusten keskimäärä saa olla enintään 3 käyntiä / lauantai.

Heinäkuussa tulee alueella pitää tuotantotauko, jonka aikana alueella ei saa harjoittaa mitään toimintaa.

12. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä alansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja soveltaa sitä toiminnassaan mahdollisuuksien mukaan.

Maa-ainesten läjitys

13. Alueelle saa vastaanottaa alle 50 000 tonnia läjitettäviä maa-aineksia vuodessa ja yhteensä enintään 195 000 m³ ktr koko toiminta-aikana. Alueelle saa vastaanottaa vain pilaantumattomia kitkamaalajeja (hiekkaa, soraa, moreenia ja kiviä) sekä muita kivennäismaalajeja (savea, hiesua ja hietaa). Lisäksi alueelle saa vastaanottaa kasvukerrosta (15–20 cm) varten tarvittavan määrän multaa ja turvetta. Alueelle ei saa vastaanottaa hyvin märkiä eikä huonosti kasalla pysyviä maa-aineksia.

Alueelle vastaanotettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien tulee alittaa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset alemmat ohjearvot.

Alueelle vastaanotettavat maa-ainekset tulee läjittää hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti suunnitelmapiirroksissa esitetyille täyttöalueille.

Melu, värinä ja pöly

15. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Melun leviämistä tulee ehkäistä louhinnan vaiheistuksen avulla sekä esimerkiksi varastokasojen sijoittelulla ja korkeudella, murskauslaitteiston koteloinneilla ja kumituksilla, putoamiskorkeutta säätämällä sekä muilla mahdollisilla teknisillä ratkaisuilla. Toiminnasta johtuvan liikenteen aiheuttamaa meluhaittaa tulee ehkäistä kalustoteknisin ratkaisuin sekä huolehtimalla kuljetuskaluston kunnosta.

Toiminta-alueen luoteiskulmasta katsoen lännen suunnassa sijaitsevien häiriintyvien kohteiden ja louhinta-alueen väliin tulee sijoittaa pintamaakasoja ehkäisemään melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntaan. Samoin tulee toimia myös toiminta-alueelta etelän ja lounaan suunnassa sijaitseville häiriintyville kohteille aiheutuvan melun ehkäisemiseksi.

16. Toiminnan alkuvaiheessa sen vakiinnuttua on luvan haltijan tehtävä hakemuksen mukaisesti kertaluontoinen melumittaus louhinta-alueen itä-kaakkois- ja eteläpuolilla olevilla asuinrakennuksilla. Murskaustoiminnan edettyä kiinteistölle 98-52-1-20 (Tervala) tulee kertaluontoinen melumittaus suorittaa alueen eteläpuolella olevalla lähimmällä asuinrakennuksella ja

länsi–luoteispuolella olevilla asuinrakennuksilla. Melumittausten tulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle viipymättä niiden valmistuttua.

Yhteismeluvaikutuksia on tarkasteltava melumittauksella, mikäli hankkeen kanssa samaan aikaan on käynnissä Hollolan kunnan Nostavan logistiikka-alueen esirakentamishanke ja valvontaviranomainen katsoo yhteismeluvaikutusten selvittämisen tarpeelliseksi. Yhteismelumittaukset tulee toteuttaa yhteistyössä Hollolan kunnan kanssa. Yhteismelumittauksen suunnitteluvaiheessa tulee olla yhteydessä valvontaviranomaiseen.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä tekemään lisäselvityksiä ja tehostamaan meluntorjuntatoimia.

17. Toiminnasta aiheutuvia pölyhaittoja on ehkäistävä esimerkiksi koteloinnein tai kastelemalla käsiteltäviä, varastoitavia, kuormattavia ja kuljetettavia kiviaineksia sekä ajoväyliä. Kiven porauksessa syntyvän pölyn leviämistä on estettävä sijoittamalla porausvaunuihin pölynkeräyslaitteet tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta yhdystielle (Koskimyllyntie) ja on tarpeen mukaan puhdistettava tiealueelle kulkeutuneet maa-ainekset välittömästi. Maa-aineskuormista irtoava pöly ei saa aiheuttaa haittaa ympäristölle.

18. Toiminnanharjoittajan on osallistuttava alueelliseen ilmanlaadun yhteistarkkailuun.

19. Räjäytysten ja niitä seuraavien paineaaltojen sekä tärinän aiheuttamia haittoja tulee ehkäistä työn huolellisella suunnittelulla ja suoritustavan valinnalla. Tarvittaessa tulee ryhtyä toimenpiteisiin haittojen vähentämiseksi. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä tekemään tärinämittauksia.

Pohjaveden suojelu ja tarkkailu

20. Toiminnasta ei saa aiheutua pohja- tai pintavesien pilaantumista eikä talousvesikäytössä olevien kaivojen vedenlaadun tai antoisuuden heikentymistä.

Pintavedet ja hulevedet

23. Toiminnasta ei saa aiheutua pintavesien pilaantumista, vesistöjen tilan heikentymistä eikä taimenen elinolosuhteiden heikentymistä. Kiintoaineen pääsy Koivusillanjokeen johtaviin uomiin tulee estää. Lisäksi tulee varmistaa, ettei alueen lähistöllä oleviin noroihin pääse kulkeutumaan kiintoainesta siten,

että niiden luonnontila voisi vaarantua. Mahdolliset ylivirtaamatilanteet eivät saa aiheuttaa tulvariskiä alapuolisissa ojissa ja vesistöissä.

Kiintoaineesta mahdollisesti aiheutuvaa samentumista ja sen leviämistä on tarkkailtava huleveden purkupisteiden läheisyydessä päivittäin (toimintapäivinä) ja havainnot on kirjattava kirjanpitoon. Mikäli havaitaan sellaista merkittävää samentumista, joka voi aiheuttaa kiintoaineen kulkeutumista Koivusillanjokeen johtaviin uomiin, tulee välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin. Tarvittaessa toiminta on keskeytettävä kiintoaineen kulkeutumisen estämiseksi.

24. Hulevedet tulee käsitellä hakemuksen liitteenä toimitetun hulevesisuunnitelman mukaisesti. Alueelle tulee rakentaa suunnitelman mukaiset hulevesien käsittelyrakenteet. Suunnitelmasta poiketen tarkastelupisteen 1 hulevesiallas (330 m³) tulee rakentaa täysimittaiseksi ennen louhinnan aloittamista. Kertyneet kiintoaineet tulee poistaa hulevesialtaista vuosittain. Hulevesialtaisiin tulee johtaa vain toiminta-alueella muodostuvat vedet.

Hulevesisuunnitelma tulee päivittää, mikäli kierrätysalueen rakentaminen alkaa ja edellyttää hulevesireittien muuttamista. Päivittäminen tulee tehdä hyvissä ajoin, ennen kuin uusi hulevesien käsittelyjärjestelmä on tarpeen ottaa käyttöön. Suunnitelma tulee toimittaa valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi.

25. Pintaveden laaduntarkkailua tulee tehdä hulevesialtaiden purkupisteistä tai niiden välittömästä läheisyydestä. Ensimmäiset näytteet tulee ottaa ennen toiminnan aloittamista hulevesisuunnitelmassa esitettyjen altaiden purkupaikkojen alapuolisesta ojasta. Kahtena ensimmäisenä toimintavuotena näytteenotto tulee tehdä neljä kertaa vuodessa ylivirtaama-aikoina keväisin ja syksyisin. Tämän jälkeen näytteenottoa voidaan harventaa kahteen kertaan vuodessa (ylivirtaama-aikoina keväisin ja syksyisin), mikäli tulokset eivät edellytä tiennetyn näytteenoton jatkamista.

Näytteistä tulee analysoida pH, kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), sähkönjohtavuus, kloridi, sulfaatti, kokonaistyyppi ja mineraaliöljyt C10–C40.

26. Luvan haltijan tulee osallistua Vähäjoen vesistön kalataloudelliseen tarkkailuun sekä vedenlaadun tarkkailuun esimerkiksi osana Porvoonjoen vesistöalueen yhteistarkkailuja. Luvan haltijan tulee toimittaa suunnitelma kalataloudellisesta ja vedenlaadun tarkkailusta valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi viimeistään kaksi kuukautta sen jälkeen, kun lupapäätös on saanut lainvoiman.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. [REDACTED] ja asiakumppanit

Päätös on kumottava.

Perustelut

Päätös on ympäristönsuojelulain, eräistä naapuruussuhteista annetun lain (naapuruussuhdelaki), maa-aineslain, vesilain sekä valtioneuvoston kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta antaman asetuksen 800/2010 (MURAUS-asetus) vastainen eikä edellytyksiä luvan myöntämiselle ole.

Toiminta sijoittuu osittain vaihemaakuntakaavassa osoitetulle jätteenkäsittelyalueelle ja Hollolan kunnan strategisen yleiskaavan 2020 selvitysalueelle. Maakuntakaavan ja strategisen yleiskaavan määräykset korostavat alueen kokonaissuunnittelun tarvetta.

Jätteenkäsittelyaluetta koskeva osayleiskaavaprosessi ja Nostavan osayleiskaavaprosessi on käynnistynyt kesällä 2024. Valituksenalaisen lupahakemuksen kanssa on samanaikaisesti kuulutettu Nostavan logistiikkakeskuksen maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyhakemus. Nostavan alueen, suunnitellun jätteenkäsittelyalueen ja valituksenalaisen louhinta-alueen välissä virtaa maakunnallisesti arvokas Koivusillanjoki.

Alueen kokonaissuunnittelua ei ole tehty eikä toimintojen yhteisiä ympäristövaikutuksia ole kartoitettu. Jätteenkäsittelyalueelle on tulossa laajasti louhintaa ja muita ympäristövaikutuksia aiheuttavia toimintoja. Kaavoitettavat alueet ovat yhteensä satoja hehtaareja. Louhinnalla on laajat vaikutukset asukkaiden terveyteen, viihtyvyyteen sekä Koivusillanjokeen ja siihen laskeviin vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisesti noroihin. Toiminnan lupa-aika on 15 vuotta, ja toiminta tulee todennäköisesti jatkumaan samaan aikaan muiden hankkeiden kanssa, jolloin hankkeilla on merkittäviä yhteisvaikutuksia. Hakemuksen mukaan aluetta ei saada louhittua tyhjäksi lupa-aikana, joten toiminta alueella saattaa jatkua tätäkin pidempään. Toiminnan tarkkailulla ei pystytä estämään asutukselle ja luontoarvoille syntyvää haittaa. Hankkeiden yhteiset ympäristövaikutukset on selvitettävä ennen yksittäisten lupien myöntämistä.

Valituksenalainen louhintalupa laajentaa maakuntakaavassa osoitettua jätteenkäsittelyaluetta kohti Koskimyllyntietä ja poistaa maakuntakaavassa jätteenkäsittelyalueen ja asutuksen välille suunnitellun suoja-alueen, kun asutuksen ja jätteenkäsittelyalueen välissä oleva kallio louhitaan. Kaikki jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaavan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn melu-, haju- ja pölymallinnukset ovat perustuneet siihen, että kyseinen korossa +142 metriä oleva kallio suojaa Koskimyllyntien

asutusta jätteenkäsittelyalueen ympäristövaikutuksilta. Valituksenalainen toiminta saattaa siten estää kaavan toteutumisen.

Jätteenkäsittelyalue ei ole mukana hakemukseen liitetystä Destian ja Nostavan yhteismelutarkastelussa, vaikka jätteenkäsittelyalueelta on saatavissa YVA:n yhteydessä tehty melumallinnus. Mallinnuksen mukaan melutasot jätteenkäsittelyalueen rakennus- ja toimintavaiheessa nousevat lähelle raja-arvoja Koskimyllyntien varren kiinteistöillä. Yhteismeluselvityksen mukaan melutaso on louhintojen ollessa käynnissä suurimmillaan yhdellä kiinteistöllä 53 dB(A) ja useammalla kiinteistöllä yli 50 dB, jolloin ollaan lähellä keskiäänitasolle annettua päiväajan raja-arvoa. Meluselvityksessä ei ole esitetty virhemarginaalia. Virhemarginaalin ylittyessä keskiarvot ylittävät melutason ohjearvot. Kun tähän yhteismeluun lisätään jätteenkäsittelyalueen rakentamis- ja louhinta-ajan melu, lähiasutukselle tulee aiheutumaan melun ohjearvot ylittävää melua.

Etäisyys lähimpään asuinrakennukseen on esitetty virheellisesti. Louhinta-alueen rajasta on lähimpään asuinrakennukseen vain noin 270 metriä. Valituksenalainen päätös on siten MURAU-asetuksen vastainen. Kivenmurskaamon aiheuttama melu, pöly ja värinä aiheuttavat huomattavaa häiriötä ja voivat tehdä asuinrakennuksesta asumiskelvottoman. Murskaamon toteutuessa kiinteistön arvo laskee merkittävästi, eikä sen asuttavuus ole turvattu. Kiinteistöjen arvon lasku koskee myös muita kiinteistöjä Koskimyllyntien varressa.

Raskaan liikenteen määrä Koskimyllyntiellä tulee 20-kertaistumaan ja liikenne kokonaisuutena lähes kaksinkertaistumaan. Valituksenalaisesta toiminnasta aiheutuva raskaan liikenteen lisääntyminen hiekkatiellä aiheuttaa asukkaille naapuruussuhdelain 17 §:n tarkoittamaa melu-, pöly- ja värinähaittaa. Vallitsevat olosuhteet Koskimyllyntien varrella ovat erityisen rauhalliset ja luonnonmukaiset. Alue on nykyiseltä ääniympäristöltään hiljainen maaseutu ympäristö. Louhostoiminnan synnyttämien vaikutusten aiheuttama muutos olosuhteissa täyttää naapuruussuhdelain kohtuuttomuuden perusteen.

Lupahakemuksen melumallinnus on tehty osin virheellisesti. Mallinnuksessa puolet kuljetuksista suuntautuu Koskimyllyntiellä etelään ja puolet pohjoiseen. Lupahakemuksessa on esitetty, että 80 % kuljetuksista suuntautuu pohjoiseen ja 20 % etelään. Pohjoiseen suuntautuva liikenne aiheuttaa huomattavasti suuremman melun kiinteistöjen piha- ja oleskelualueille, kuin mallinnuksessa on esitetty. Mallinnusta ei myöskään ole tehty koko Koskimyllyntien varrelle. Liikenteestä aiheutuva melu, pöly ja värinä tulee selvittää toiminta-aluetta huomattavasti laajemmalla alueella. Tien varrella on useita kiinteistöjä, joiden oleskelupiha ovat aivan tiessä kiinni.

Meluselvityksessä ei ole tehty melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen mukaista iskumaisen melun 5 dB:n lisäystä. On yleisesti tiedossa, että kiven louhinnassa louheen rikotus ja murskaus on iskumaista melua. Meluselvityksessä iskumaisuudesta ei ole mainintaa eikä selvitystä, miksi lisäystä ei ole tehty. Lähimmät kiinteistöt sijaitsevat hyvin lähellä louhintaa,

alle 300 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta. Iskumainen melu vaimenee satojen metrien etäisyydellä mutta ei näin lyhyellä etäisyydellä. Louhintaseinä ei voi olla riittävä melueste, eikä pintamaiden kasaamiskorkeudesta ole selkeitä korkeusvaatimuksia. Tosiasiassa louhinta-alueelta on suora melu- ja näköyhteys lähimmille kiinteistöille.

Lomarakennusten alueella on noudatettava keskiäänitasolle annettua päiväajan raja-arvoa 45 dB(A). Tämä raja-arvo ylittyy ainakin hankkeen alkuvaiheessa lomarakennuksella, joka sijaitsee hankealueelta etelään virtaavan noron varrella olevan lammen rannalla.

Toiminnasta ei ole tehty pölymallinnusta. Pöly- ja tärinäselvitykset ovat puutteellisia. Niissä ei ole huomioitu muun muassa raskaan kaluston liikennöinnistä kiinteistöille aiheutuvaa merkittävää pöly- ja tärinähaittaa.

Hakemukseen liitetyn luontoselvityksen mukaan alueen länsipuolella oleva etelään laskeva noro on luonnontilaiselta osaltaan vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen pienvesikohde, ja noroa reunustava lehto on rajattu metsälain 10 §:n mukaiseksi elinympäristöksi. Hakemukseen liitetyn vesistövaikutusten arvioinnin mukaan noron valuma-alue tulee hankkeen myötä pienentymään 9 hehtaaria, joka on lähes 20 % alkuperäisen valuma-alueen koosta (54 ha). Hulevesisuunnitelmassa on virheellisesti väitetty, että eteläisen uoman tulovirtaamat eivät muutu. Valuma-alueen pieneneminen vaikuttaa tulovirtaamiin ja vaarantaa luonnontilaisen noron ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan metsälain 10 §:n mukaisen lehdon olosuhteet. Ympäristöministeriön maa-ainesoppaan mukaan metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt voidaan katsoa maa-aineslain 3 §:n mukaisiksi erikoisiksi luonnonesiintymiksi, joiden tuhoaminen on kielletty. Sillä, ettei lehto tai noro sijaitse itse hankealueella, ei ole merkitystä. Veden vähenemään ei voida puuttua valvonnallisin keinoin sen jälkeen, kun noron valuma-alue on louhimalla muutettu ja vedet ohjattu toiseen suuntaan. Valvontajaosto ei ole toimivaltainen lupaviranomainen käsittelemään poikkeamista vesilain 2 luvun 11 §:n vaarantamiskiellosta. Luontoselvityksen perusteella hakijalla on ollut tieto mainitusta norosta ja lehdestä, mutta niitä ei ole tuotu esiin lupahakemuksessa eikä lausuntoihin annetussa vastineessa.

Hulevesien käsittelyaltaat on mitoitettu liian pieniksi. Mitoitus ei huomioi ilmastonmuutoksen vaikutusta, ja suunnitelmassa käytetyn mitoitusasteen intensiteetti on alimitoitettu. Kuntaliiton hulevesioppaan mukaan keskimääräinen intensiteetti 1/5 a sateelle on 180 l/s* ha ja 1/10 a sateelle 216 l/s*ha. Altaiden mitoitus ei ole yleisten suositusten mukainen. Hulevesisuunnitelma ei sisällä selvitystä tulvareiteistä rankkasadetilanteissa.

Hulevesien käsittelyllä on suuri merkitys Koivusillanjoen ja Porvoonjoen vesistön ainoan taimenen alkuperäiskannan säilymiselle. Maa-ainesten otto ja alueen myöhempi käyttö muodostavat riskin alapuolisen vesistön taimenkannan emokalastolle ja tärkeälle osalle kutualueista. Erityisen haitallista on kiintoaines ja typpikuormitus. Alimitoitettujen hulevesialtaiden

kanssa alapuoliseen vesistöön karkaavan kiintoaineksen riski on erittäin suuri, koska sään ääri-ilmiöt, kuten rankkasateet, lisääntyvät.

Hakemuksessa ei ole hulevesien käsittelyn osalta selvitetty, mihin ilmoitettu typenpoistuminen perustuu. Altaiden hoitotoimenpiteet eivät vastaa Suomen ympäristökeskuksen raportin (Kosteikkojen ja biosuodatusalueiden toimivuus hulevesien käsittelyssä 7/2016) mukaista parasta toimintamallia. Seurannaksi ei riitä altaan samentumisen seuraaminen, vaan altaan viipymää tulee seurata, jotta voidaan ennakoida sen tukkeutuminen ja estää mahdollinen tukkeutumisesta aiheutuva tulviminen.

Hanke sijoittuu Hankaan laajalle yhtenäiselle metsäalueelle. Hankkeella on suora heikentävä vaikutus maakuntakaavassa ja strategisessa yleiskaavassa tunnistettuun tärkeään luonnon ydinalueeseen. Alue on tärkeä virkistysalue kuntalaisille ja metsästysalue metsästysseuralle. Lähielin ympäristö vaikuttaa merkittävästi hyvinvointiin.

2. Hollolan ympäristöyhdistys ry

Päätös on kumottava ja oikeudenkäyntimaksu on korvattava valittajalle.

Perustelut

Päätös on luonnonsuojelulain, ympäristönsuojelulain, maa-aineslain, EU:n vesipuitedirektiivin ja vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain vastainen.

Hanke aiheuttaa huomattavan riskin Vähäjoen latvavesissä esiintyvälle, ainoalle jäljellä olevalle Porvoonjoen vesistön geneettistä alkuperää olevalle taimenpopulaatiolle. Kyseinen taimenpopulaatio on verrattavissa uhanalaisiin eliölajeihin. Porvoonjoen latvavesien taimenelle kriittinen ekologinen tila ilmenee muun muassa valituksessa viitatuista Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojelu ry:n ja Salpausselän kalatalousalueen, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kalatalousviranomaisen ja Hämeen ELY-keskuksen lausunnoista. Taimenpopulaatiota ei ole mahdollista palauttaa, koska kyseessä oleva populaatio on ainut ja juuri näille latvavesille adaptoitunut. Toiminnan tarkkailu ei suojele taimenta. Koivusillanjokeen ja Vähäjokeen on tulossa suuri kiintoainekuormitus hankealueelta sekä kierrätyspuistoalueelta ja Nostavan logistiikka-alueelta hankkeiden toteutuessa. Kaikki kolme hanketta vaarantavat Koivusillanjokeen ja Vähäjoen ekologista tilaa. Louhinta-alueen sade- ja hulevesien mukanaan kuljettamat kiintoaineet virtaavat kahta reittiä, lounaispuolisen puron ja ainakin toiminnan alkuvaiheen aikana alueen eteläpuolelta Melkkaanojan kautta Koivusillanjokeen. Kiintoainesta on lähes mahdotonta poistaa soran seasta.

Hankkeen hulevesisuunnitelmat eivät riitä taimenen turvaamiseen. Hulevesisuunnitelmasta voi päätellä, että vaikeimmin suodatettavista saven

(0,001 mm) kiintoainepartikkeleista 20 % jää hulevesiin biosuodatuksen jälkeen. Hulevesiin jää myös veteen liuenneita ravinteita, kuten räjähdeaineissa olevia typpiyhdisteitä. Taimenkannan sietokyky kuormitukselle on jo nyt ylärajoilla. Pienetkin lisäykset vesistön ravinne-, erityisesti typpikuormitukseen voivat olla haitallisia.

ELY-keskuksen lausunnossa esiin tuotua sään ääri-ilmiöihin liittyviin rankkasateisiin varautumista ei ole otettu hulevesien käsittelyssä huomioon.

Suunnitelma-alue rajautuu lounaispuoleltaan noroon, jonka luonnontilan vaarantaminen on vesilaissa kielletty. Alue menee osittain jopa noron yli. Hulevesisuunnitelmien mukaan louhitun alueen hulevedet johdetaan suunnittelualueen koillispuolelta lähtevään ojaan, joka virtaa noin kilometrin matkan metsäalueella ennen laskemista Koivusillanjokeen. Jos suunnitelma toteutuu, noro jää kokonaan ilman vettä. Avohakatun noron välittömään läheisyyteen on suunniteltu maan läjittämistä, mikä aiheuttaa riskin, että läjitysmaat tukkivat noron. Läjitysmaat myös estävät kohdaltaan noron ennallistamisen.

Noro kulkee eteläpuolisen metsätien alittamisen jälkeen vanhassa metsässä, joka on luontoselvityksessä luokiteltu tuoreeksi keskiravinteiseksi lehdoksi, joka on uhanalainen luontotyyppi sekä kosteaksi keskiravinteiseksi lehdoksi, joka on silmälläpidettävä luontotyyppi. Maa-aineslain 3 § kieltää kyseisten erikoisten luonnonesiintymien tuhoamisen. Suunnitellusta louhinnasta johtuen noron valuma-alue pienenee, ja veden määrä norossa vähenee. Tämä vaarantaa uhanalaisen luontotyypin säilymisen ja heikentää luonnon monimuotoisuutta.

Louhittavaksi aiottu kallio jää pohjanlepakon havaintopaikkojen keskelle. Levähdyspaikat ja päiväpiilot ovat muun muassa kallioiden halkeamissa. Lepakkoselvityksessä ei ole todettu, etteikö alue olisi luokan 1 mukainen kohde ja on mahdollista, että pohjanlepakot asuttavat louhittavaksi aiottua kalliota.

Hanketta ei voi sijoittaa maakuntakaavassa ja strategisessa yleiskaavassa rajatulle luonnon ydinalueelle. Toiminnasta aiheutuva melu häiritsee luonnon ydinalueen eläimiä sekä lähistöllä asuvien elämää. Melu on porauksista ja räjäytyksistä johtuen iskumaista, mitä ei ole otettu huomioon melumallinnuksissa. Iskumaisuuden lisääminen melumallinnuksen arvioihin tekee toiminnasta lainvastaista. Toiminnasta aiheutuva melu aiheuttaa alueella vallitsevien eteläisten ilmapvirtausten vuoksi asumisviihtyisyyden heikentymistä myös muutaman kilometrin päässä Hedelmätarhan, Kartanon, Kumpulän ja Perhoslehdon asutustaajamissa. Hiljattain käyttöön otetun ohitustien melu alittaa juuri ja juuri säädetyt melun raja-arvot mutta häiritsee monia alueella asuvia. Sijoituspaikan valinnassa ei ole otettu huomioon ympäristönsuojelulain 11 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti sijoituspaikan merkitystä elinympäristön terveellisyyden ja viihtyisyyden kannalta.

Päätös on myös maa-aineslain 3 §:n 1, 2 ja 3 momenttien vastainen aiheuttaen kauniin maisemakuvan turmeltumista. Alue on luonnon ydinaluetta ja monen

hollolalaisen virkistysaluetta. Toiminta aiheuttaa luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista (taimen, noro) sekä huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa (Koivusillanjoki ja Vähäjoki).

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hollolan elinvoimavaliokunnan valvontajaostolta on pyydetty lausunto valituksista. Hallinto-oikeus on varannut Päijät-Hämeen ympäristöterveydelle, Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalveluille, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Päijät-Hämeen liitolle, Salpausselän kalatalousalueelle, Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojelu ry:lle sekä Destia Oy:lle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksista.

Hollolan elinvoimavaliokunnan valvontajaosto on antanut valitusten johdosta lausunnon, jossa on esitetty valitusten hylkäämistä.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue on vastineessaan viitannut lupahakemuksesta 13.9.2023 ja 17.4.2024 antamiinsa lausuntoihin ja ilmoittanut, ettei se anna erillistä vastinetta.

Päijät-Hämeen liitto on vastineessaan ilmoittanut toistavansa lupahakemuksesta 14.8.2023 annetun lausunnon niiltä osin kuin lausunto on koskenut jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaavan toteutumista.

Päijät-Hämeen ympäristöterveys on ilmoittanut vastineekseen lupahakemuksesta 11.8.2023 antamansa lausunnon.

Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalvelut on antanut valitusten johdosta vastineen.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomainen on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Hämeen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut vastineen.

Destia Oy on antanut vastineen, jossa on vaadittu valitusten hylkäämistä. Yhtiö on katsonut, ettei kaikkia yksityishenkilöiden tekemän yhteisen valituksen allekirjoittajia voida pitää asianosaisina, koska allekirjoittajista 40 ei osoitetietojen perusteella asu toiminnan vaikutusalueella eikä kuljetusreittien varrella.

[REDACTED] *asiakumppaneineen* on antanut lausunnosta ja vastineista vastaselityksen.

Hollolan ympäristöyhdistys ry on antanut lausunnosta ja vastineista vastaselityksen.

[REDACTED] ja asiakumppaneille on varattu mahdollisuus esittää selvitystä yli 1,5 kilometrin etäisyydellä hankealueesta asuvien valittajien valitusoikeuden perusteista. Lisäselvitystä ei ole toimitettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki [REDACTED] ja hänen asiakumppaneiden valitusta [REDACTED] tekemänä. Valitus tutkitaan muiden muutoksenhakijoiden tekemänä.

2. Hallinto-oikeus hylkää valitukset.

3. Hallinto-oikeus jättää tutkimatta Hollolan ympäristöyhdistys ry:n oikeudenkäyntimaksua koskevan korvausvaatimuksen.

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin kohdan 4 mukaan tuomioistuin jättää valituksen tutkimatta, jos valittajalla ei ole valitusoikeutta.

Oikeus hakea muutosta ympäristönsuojelulain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen on ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan asianosaisella.

Maa-aineslain 20 §:n 2 momentin mukaan maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelyssä annettuun yhteiseen lupapäätökseen haetaan muutosta siten kuin muun ohessa ympäristönsuojelulain 191 §:ssä säädetään. Asianosaiseen sovelletaan tällöin, mitä ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentissa säädetään.

Ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen), tilaisuus tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta.

Hallinto-oikeus toteaa, että muun asianosaisen kuin luvan hakijan valitusoikeus perustuu lähtökohtaisesti siihen haitalliseen vaikutukseen, joka luvan mukaisesta toiminnasta saattaa aiheutua. Valitusoikeuden perustavien haitallisten vaikutusten tulee olla välittömiä sekä merkittäviä. Vaikutusten merkittävyyttä on oikeuskäytännössä arvioitu keskeisesti toiminnan ja valittajan asuinpaikan sekä hänen omistamiensa tai hallitsemiensa kiinteistöjen välisen etäisyyden perusteella.

Hallinto-oikeuden tekemän karttatarkastelun perusteella

valituksessa ilmoitetut osoitteet sijaitsevat kaikki yli 1,5 kilometrin ja kauimmillaan 3,5 kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Kun otetaan huomioon etäisyydet sekä se, mitä jäljempänä on todettu toiminnan ja siihen liittyvän liikenteen aiheuttamista ympäristövaikutuksista ja niiden ehkäisystä sekä huomioimisesta lupaharkinnassa, mainitut henkilöt eivät ole nyt kysymyksessä olevassa maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisessa yhteislupa-asiassa valittamaan oikeutettuja asianosaisia. Näistä syistä ja kun ei ole esitetty muutakaan perustetta, johon valittajien valitusoikeus voisi perustua, valitus on jätettävä tutkimatta ratkaisuosassa mainittujen valittajien tekemänä.

2. Valitusten hylkääminen

Sovellettuja oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 46 §:n 1 momentin mukaan, jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien eri toimintojen yhteisvaikutus on lupaharkinnan kannalta huomattava ja näiden toimintojen ympäristölupa-asiat ovat vireillä samassa lupaviranomaisessa, asiat on käsiteltävä ja ratkaistava samanaikaisesti, jollei sitä ole perustellusta syystä pidettävä tarpeettomana.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää mainitun lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset:

- 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista;
- 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä;
- 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä;

- 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa;
- 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista;
- 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
- 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
- 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva. (5.2.1999/134)

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä

ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (MURAUS-asetus) 3 §:n 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

Melutasojen ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB.

Saman pykälän 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja. Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Toiminnan kuvaus ja sijainti

Valituksenalaisella päätöksellä on myönnetty Destia Oy:lle lupa kalliokiviaineksen ottoon, louhintaan ja murskaukseen, rakentamisessa syntyneen pilaantumattoman louheen vastaanottoon ja murskaamiseen sekä pilaantumattomien maa-ainesten läjittämiseen Hollolan kunnan Utulan kylässä kiinteistöjen Kunttala (98-452-3-63) ja Tervala (98-452-1-20) alueille. Hankealueen pinta-ala on 22,9 hehtaaria, josta ottamisaluetta on 13,0 hehtaaria ja ylijäämämaan vastaanottoaluetta 3,9 hehtaaria. Yhteislupa on myönnetty 15 vuodeksi.

Louhintatyö koostuu kallion porauksesta, panostuksesta, räjäytyksestä sekä ylisuurten lohcareiden rikotuksesta. Murskauksessa murskattavan materiaalin raekokoa pienennetään vaiheittain haluttuun raekokoon. Murskauslaitokselta valmis murske siirretään pyöräkuormaajilla varastokasoihin tai lastataan kuorma-autoihin lopullisiin käyttökohteisiin kuljettamista varten. Vastaanotettava louhe tuodaan hankealueelle kuorma-autoilla. Louhe välivarastoidaan murskauspaikan lähellä ja murskataan yhdessä hankealueelta

louhitun louheen kanssa. Vastaanotettava ylijäämäämaa levitetään pyöräkuormaajalla täyttöalueelle ja tiivistetään.

Kalliokiviaineksen sallittu kokonaisottomäärä on 1 800 000 m³ktr ja keskimääräinen vuotuinen ottomäärä on 55 000 m³ktr. Keskimääräinen murskattavan kiviaineksen määrä on 150 000 tonnia vuodessa. Muualta tuotavaa louhetta saa vastaanottaa enintään 50 000 tonnia vuodessa. Läjitetäviä maa-aineksia saa vuodessa vastaanottaa alle 50 000 tonnia. Loppusijoitettavan ylijäämäämaan kokonaismäärä saa olla enintään 195 000 m³ktr.

Alueella ei ole aikaisempaa kalliokiviaineksen ottotoimintaa. Toimintakiinteistöt ovat rakentamatonta metsätalousmaata. Yhteisluvalla on korvattu maankaatopaikkatoiminnan osalta luvan hakijalle 21.6.2017 Kunttalan ja Tervalan kiinteistöjen alueelle myönnetty ympäristölupa puhtaan ylijäämäämaan vastaanotto- ja läjitystoimintaan. Kyseistä toimintaa ei ole aloitettu.

Hankealue ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella. Alueen läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -alueita, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita eikä luonnonsuojelualueita. Hankealueen itäpuolella lähimmillään noin 1–2 kilometrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsee etelään laskeva Koivusillanjoki, joka on yksi Vähäjoen kolmesta latvahaarasta. Vähäjoella elää Porvoonjoen luontainen taimenkanta. Lähin asutus sijaitsee hankealueen eteläpuolella kulkevan Koskimyllyntien varrella.

Hankealue sijoittuu osin Päijät-Hämeen liiton maakuntavaltuuston 28.1.2021 hyväksymässä kiertotaloutta palvelevan jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaavassa (Lahden seudun kierrätyspuisto) merkinnällä Ejkl (Jätteenkäsittelyalue kierrätyspuiston toimintaa varten) rajatulle alueelle. Merkintää koskevan määräyksen mukaan merkinnällä osoitetaan jätteiden vastaanottoon ja käsittelyyn varatut alueet, kuten kaatopaikat ja jätteiden esikäsittelylaitokset.

Hankealueella on voimassa Hollolan kunnan strateginen yleiskaava 2020. Edellä mainittu seudullinen jätteenkäsittelyalue on rajattu yleiskaavan pääkartalla (kaavakartta 1) selvitysalueeksi. Selvitysalueutta koskevassa kaavamääräyksessä on muun ohessa määrätty, että alueelle tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa kiertotaloutta ja jätteenkäsittelyä pääsääntöisesti teollisuushalleissa harjoitettava yritysalue. Jätteenkäsittelyalueen suoja-alueet ympäristöhaittojen varalta sijaitsevat selvitysalueen sisällä. Hollolan kunnassa on vireillä kierrätysalueen osayleiskaavan laatiminen.

Hankealue sijoittuu muilta osin yleiskaavan pääkartalla osoitetulle maaseutuelinkeinojen alueelle M. M-alueutta koskevassa kaavamääräyksessä on muun ohessa määrätty, että alue on varattu ensisijaisesti maa- ja metsätaloudelle sekä muulle elinkeinotoiminnalle, joka kokonsa ja ympäristövaikutustensa suhteen sopii maaseudulle.

Nostavan alueelle on strategisen yleiskaavan kaavakartalla 2 (Luontoarvot) osoitettu pinta-alaltaan 1 059 hehtaarin suuruinen alue merkinnällä Yhtenäinen laaja metsätalousalue (luonnon ydinalue). Merkintä on päällekkäinen edellä viitattujen kaavakartalla 1 olevien merkintöjen kanssa. Kaavamerkintää koskevan määräyksen mukaan merkinnän sisältö on kuvattu tarkemmin kaavaselostuksessa (Strategisen yleiskaavan viherverkosto-selvityksessä, tausta-asiakirja 3). Tausta-asiakirjan mukaan merkinnässä on Nostavan alueella muun ohessa huomioitu Nostavan alueen kaavoitus, Lahden eteläinen kehätie sekä suunnitteilla oleva Päijät-Hämeen jätteenkäsittelyalueen mahdollinen sijoittuminen. Strategisen yleiskaavan pääkartalla ja kaavakartalla 2 osoitettu merkintä Ohjeellinen ekologinen ja virkistysyhteys kulkee hankealueen ulkopuolella pohjois-eteläsuunnassa Koivusillanjoen alueella laajaa yhtenäistä metsätalousaluetta koskevan merkinnän itälaidalla.

Toiminnan sijoittamista ja yhteisvaikutusten selvittämistä koskevat valitusperusteet

Hankealueen ympäristö on nykyisellään maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Hankkeen ympäristövaikutusten välittömässä lähiympäristössä ei ole sellaisia asuin-, suojelu-, virkistys- tai palvelualueita, jotka estäisivät toiminnan sijoittamisen haetulle alueelle. Hallinto-oikeus toteaa, että myöskään se, että Nostavan alueelle on sekä maakuntakaava- että kuntakaavatasolla tavoiteltu toimintoja, jotka hankkeiden toteutuessa muuttavat alueen maa- ja metsätalousluonnetta, ei jäljempänä toimintojen yhteisvaikutusten selvittämisestä lausuttu huomioon ottaen estä toiminnan sijoittamista hakemuksen mukaisesti.

Hallinto-oikeus toteaa, ettei toiminnan sijoittamiselle ole kaavallista estettä. Valituksissa viitattu yhtenäinen laaja metsätalousalue palautuu ottotoiminnan päätyttyä yleiskaavassa osoitettuun maa- ja metsätalouskäyttöön joko kokonaan tai siltä osin, kuin alue ei ulotu edellä viitatuille selvitysalueelle. Sekä kunnan kaavoituksesta vastaava viranomainen että Päijät-Hämeen liitto ovat lisäksi arvioineet, ettei Destia Oy:n hanke vaikeuta maakunta- ja yleiskaavan toteutumista tavoitellun jätteenkäsittelyalueen osalta, koska Destia Oy:n hankkeessa on riittävällä tavalla otettu huomioon alueen mahdollinen jatkokäyttö.

Lupahakemukseen on ympäristönsuojelulain 39 §:ssä selostetusti liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys, joka voi koskea myös eri toimintojen yhteisten ympäristövaikutusten arviointia ja selvittämistä. Luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa on ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisesti varmistuttava, ettei toiminnasta aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa lainkohdassa kiellettyä seurausta.

Ympäristön pilaantumista aiheuttavien toimintojen ympäristövaikutukset yhdessä jo olevan toiminnan kanssa tulevat ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä selvitettäväksi ja arvioitavaksi kunkin luvanvaraisen hankkeen osalta erikseen. Hallinto-oikeus toteaa, että valituksissa viitatu Nostavan alueen hankkeet ovat pääosin vasta kaavoitus- tai muussa

suunnitteluvaiheessa. Myöskään valituksessa viitattu Lahden seudun kierrätyspuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä laadittu arviointiselostus, jossa on yleissuunnitelmatasoisesti selvitetty seudullisen kierrätyspuiston sijoituspaikkavaihtoehtoja, ei rinnastu ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuun lupa-asian vireilläoloon.

Hankealueesta itään sijaitsevalla Nostavan logistiikka-alueella on Destia Oy:n hakemuksen kanssa samaan aikaan ollut vireillä valituksissa viitattu Hollolan kunnan kallion louhintaa ja murskaamista koskeva ympäristölupahakemus. Hankkeiden välinen etäisyys on lyhimmillään noin yksi kilometri. Destia Oy:n hakemukseen on mahdollisten yhteisvaikutusten selvittämiseksi liitetty Destia Oy:n hanketta ja Hollolan kunnan louhintaa ja murskausta koskevaa hanketta koskeva yhteismelutarkastelu. Hallinto-oikeus toteaa, että hankkeiden yhteisvaikutuksia ei muilta osin ole ollut tarpeen selvittää, kun otetaan huomioon puheena olevan toiminnan luonne, laajuus ja sijainti sekä Destia Oy:n hankkeen etäisyys Koivusillanjokeen ja jäljempänä hankkeen vesistövaikutuksista esitetty.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 16 on määrätty yhteismelun tarkkailusta ja lupamääräyksessä 18 ilmanlaadun yhteistarkkailusta. Lupamääräyksessä 26 luvan haltija on lisäksi määrätty osallistumaan Vähäjoen vesistön kalataloudelliseen tarkkailuun sekä vedenlaadun tarkkailuun esimerkiksi osana Porvoonjoen vesistöalueen yhteistarkkailua. Hakemuksessa eri toimintojen yhteisvaikutusten huomioon ottamisesta esitetty ja edellä mainitut lupamääräykset huomioon ottaen hallinto-oikeus arvioi, että eri toimintojen yhteisvaikutukset on lupaharkinnassa selvitetty ja otettu riittävällä tavalla huomioon.

Hallinto-oikeus toteaa lisäksi selvyiden vuoksi, että valituksissa viitattu toimintojen kokonaissuunnittelun tarve liittyy erityisesti jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaavassa annettuihin suunnittelumääräyksiin, jotka konkretisoituvat yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisessa yhteislupakäsittelyssä ei ratkaista alueen kaavoitukseen liittyviä kysymyksiä.

Kuljetusliikenne Koskimyllyntiellä

Kulkuyhteys hankealueelle järjestetään liittymästä, joka sijaitsee yhdystiellä 14033 (Koskimyllyntie). Hankealueelle vievän yksityistien varrella tai liittymän lähiympäristössä ei ole asutusta. Kulkuyhteys hankealueelle rakennetaan myöhemmässä vaiheessa hankealueesta koilliseen sijaitsevan Lahden Eteläisen Kehätien kautta Nostavan eritasoliittymästä.

Hakemusaikaisen Väyläviraston liikennemäärätiedon mukaan liikenne Koskimyllyntiellä on ollut 146 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaan liikenteen osuus on 7 prosenttia. Hakemuksessa esitetty arvio toiminnasta johtuvan raskaan liikenteen määrästä alueelle on 20–60 käyntiä/työpäivä. Lisäksi alueelle on työntekijöiden henkilöautoliikennettä.

Lähtökohtana ympäristölupaharkinnassa on pidettävä sitä, etteivät varsinaisesta luvanvaraisesta toiminnasta yleiseen liikennekäyttöön osoitetulla väylällä aiheutuvat liikenteen päästöt kuulu lupaharkinnan piiriin. Liikennejärjestelmässä tapahtuva luvanvaraisesta toiminnasta aiheutuva liikenteen lisäys on usein sattumanvaraista ja sen haitat ovat vaikeasti erotettavissa muusta liikennevirrasta. Väylien käytöstä aiheutuvien yhteisvaikutusten ei voida myöskään katsoa kuuluvan toiminnanharjoittajan vastuulle. Liikennekäytössä olevien väylien läheisyydessä olevien kiinteistöjen sietovelvollisuuteen on katsottava yleensä kuuluvan liikenteestä tavanomaisesti aiheutuvat haitat ja näihin haittoihin puuttuminen ratkaistaan muussa menettelyssä kuin ympäristölupamenettelyssä.

Toimintaan välttämättömänä osana kuuluvan liikenteen aiheuttamaa melua on hakemukseen liitettyssä meluselvityksessä tarkasteltu varsinaista hankealuetta laajemmalla alueella. Melua on mallinnettu myös yleiseen liikenteeseen tarkoitettun Koskimyllyntien varrelta. Kuljetusliikenne on mallinnettu siten, että kuljetukset jakautuvat Koskimyllyntiellä tasaisesti etelän ja pohjoisen suuntaan.

Destia Oy on liittänyt valituksista antamaansa vastineeseen korjatun melumallinnuksen, jossa liikenteen aiheuttamaa melua on mallinnettu hakemusta vastaavalla liikennemäärien jakautumisella ja enimmäiskuljetusmäärällä. Korjatun mallinnuksen mukaan toimintaan liittyvästä liikenteestä aiheutuu Koskimyllyntien varrella lähimpänä tietä olevien asuinrakennusten piha-alueille suurimmillaan noin 45–50 dB(A):n päiväajan keskiäänitaso ja suurimmillaan noin 45–50 dB(A):n yöajan toimintatunnin keskiäänitaso.

Hallinto-oikeus toteaa, että liikennemelua ei ole mallinnettu koko Koskimyllyntien pituudelta. Kun kuitenkin otetaan huomioon, ettei lupaharkinnassa lähtökohtaisesti ole tarkasteltavana varsinaisesta luvanvaraisesta toiminnasta yleiseen liikennekäyttöön osoitetulla väylällä aiheutuvan liikenteen päästöt, sekä lisääntyvän liikenteen määrästä ja toiminnan jaksottaisuudesta saatu selvitys sekä se, että mallinnuksen ulkopuolella olevat Koskimyllyntien varrella olevat asuinkiinteistöt sijaitsevat lähimmilläänkin lähes kolmen kilometrin etäisyydellä hankealueesta, laaditun meluselvityksen perusteella on ollut mahdollista riittävän luotettavasti arvioida Koskimyllyntien varrella sijaitseville kiinteistöille toiminnan seurauksena aiheutuvaa meluvaikutusta. Hallinto-oikeus pitää meluselvityksiä liikenteen osalta riittävinä. Asiaa ei ole arvioitava toisin sen johdosta, että hakemukseen liitetty meluselvitys on toteutettu virheellisillä liikennejakaumilla.

Ottaen huomioon, mitä edellä on todettu yleiseen liikennekäyttöön osoitetulla väylällä aiheutuvien liikenteen päästöjen huomioimisesta ympäristölupaharkinnassa, asiassa ei ole ollut tarpeen tarkastella myöskään liikenteen aiheuttamaa pölyämistä ja tärinää hakemuksessa esitettyä laajemmin. Valituksenalaisessa päätöksessä on annettu riittävät määräykset kuljetuksista aiheutuvien pölyhaittojen ehkäisemisestä.

Toiminnasta aiheutuva melu, pöly ja tärinä

Kiviainestuotannossa melua syntyy porauksesta, louhintaräjäytyksistä, ylisuurten louhelohkareiden rikotuksesta, murskauksesta, seulonnasta, varastoinnista, lastauksesta sekä kuljetuksista. Melua syntyy myös alueelle vastaanotettavan louheen ja vähäisemmin myös maa-aineksen kippaamisesta. Pölyä syntyy poraamisesta, räjäytyksistä, louheen käsittelystä, kiviaineksen murskauksesta, varastoinnista, kuormauksesta, työmaaliikenteestä sekä ylijäämään läjittämisestä. Myös toimintaan liittyvien kuljetusten yhteydessä voi ilmetä pölyä. Tärinää syntyy hakemuksen mukaan louhintaräjäytyksissä. Räjäytysten aiheuttama tärinä leviää hetkellisesti alueen lähiympäristöön. Tärinän suuruuteen vaikuttavat kallion tärinänjohtavuus, räjäytystapa, etäisyys räjäytyspisteestä havaintopisteeseen sekä räjäytyskentän koko.

Toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä aiheutuvaa melua on tarkasteltu edellä todetusti mallintaen. Laskennassa on huomioitu louhinta- ja murskaustoimintojen sekä ylijäämään vastaanottotoiminnan ja kuljetusliikenteen aiheuttama melu. Laskennat tehtiin viidelle eri louhintavaiheelle ja erikseen pelkästään maa-aineksen vastaanottotoiminnalle. Ympäristömeluselvityksessä on mallinnettu kiviainestuotannon aiheuttama päiväajan keskiäänitaso L_{Aeq} 7–22. Yöajan toimintatunnin keskiäänitaso L_{Aeq} 6–7 on laskettu kuljetusliikenteelle sekä maa-aineksen vastaanottotoiminnalle. Melutasojen laskennallisen mallinnuksen perusteella kiviaineksen louhinnan ja murskauksen tai maa-aineksen vastaanottotoiminnan ja liikenteen aiheuttama keskiäänitaso ei ylitä valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 annettuja melutasojen ohjearvoja asuinrakennuksilla. Toiminnasta aiheutuva melutaso on suurimmillaan toiminnan alkuvaiheessa hankealueen eteläpuolella. Loppuvaiheessa melutaso on suurimmillaan länsipuolella olevien rakennusten piha-alueella porausmelun vuoksi. Maanvastaanottotoiminnasta aiheutuu meluselvityksessä esitetyn arvion mukaan melua vain vähän, eikä sillä ole arvioitu olevan oleellista vaikutusta asuinrakennuksille aiheutuvaan melutasoon.

Hakemuksen mukaan meluntorjunta on suunniteltu siten, että lähimmän asutuksen ja kiviainestuotannon väliin jää aloitusvaihetta lukuun ottamatta aina meluesteenä toimiva kallioseinämä. Hallinto-oikeus toteaa, että melulähteiden ja tarkastelupisteiden välisten etäisyyksien ja meluesteiden vuoksi ääni vaimenee. Melu ei etäisyydet sekä hakemuksen ja lupamääräysten mukaiset meluesteet huomioon ottaen ole siten ennalta arvioiden iskumaista tai kapeakaistaista, eikä mallinnus ole puutteellinen sen valituksessa esitetyn seikan johdosta, ettei mallinnuksessa ole tehty melun iskumaisuuteen liittyvää korjausta. Valituksessa viitattu lammen rannalla sijaitseva rakennus ei ole hakemusvaiheessa ollut kiinteistötietojärjestelmässä vapaa-ajan rakennuksena, mistä syystä rakennusta ei ole meluselvityksessä tarvinnut huomioida vapaa-ajan rakennuksena. Hallinto-oikeus pitää esitettyjä meluselvityksiä kokonaisuudessaan riittävinä. Hallinto-oikeus katsoo, huomioiden myös liikenteestä edellä esitetty, että myös pöly- ja tärinähaittoja on selvitetty lupahakemuksessa vakiintuneen käytännön mukaisesti ja riittävällä tavalla.

Louhinnan aloitus ja etenemissuunta sekä louhinnan vaiheistus on saadun selvityksen mukaan suunniteltu maastonmuotojen ja meluntorjunnan perusteella. Melun leviämistä estetään louhinnan vaiheistuksen lisäksi sijoittamalla murskauslaitos ja rikotus louhoksen pohjatasolle kalliorintausten suojaan. Myös pölypäästöjä ehkäistään murskauslaitoksen sijoittelulla. Lisäksi pölypäästöjä vähennetään murskauslaitoksen koteloinnilla, putoamiskorkeuden säätelyllä ja tarvittaessa murskattavan aineksen kastelulla. Alueella käytetään vettä tarvittaessa murskaus- ja tiepölyn torjuntaan. Louhintatärinästä aiheutuvia haittoja pienennetään suunnittelemalla räjäytykset ja käyttämällä oikeansuuruista panostusta.

Toiminnassa täyttyy MURAUS-asetuksessa edellytetty 300 metrin etäisyysvaatimus lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Lupamääräyksellä 5 on lisäksi varmistettu, että MURAUS-asetuksen suojaetäisyydet häiriintyviin kohteisiin täyttyvät koko toiminnan ajan.

Lupamääräyksen 15 mukaan melun leviämistä tulee lisäksi ehkäistä esimerkiksi varastokasojen sijoittelulla ja korkeudella. Ottaen huomioon, etteivät maavallit ole mallinnuksen perusteella välttämättömiä ohjearvoissa pysymiseksi, päätös ei ole lainvastainen sen valituksessa esitetyn seikan johdosta, ettei hakemuksessa tai päätöksessä ole tarkemmin määritelty pintamaiden kasaamiskorkeutta.

Kun otetaan edellä esitetyn lisäksi huomioon muun muassa hankealueen etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin, mallinnettu toiminnan enimmäismelutaso sekä lupamääräyksessä 7 iltä-, viikonloppu ja kesäaikaan tehdyt toiminta-aikarajoitukset ja muun ohella lupamääräyksissä 15, 16, 17, 18 ja 19 melun, pölyn ja tärinän torjuntaan liittyen asetetut lupamääräykset, haetusta toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa melua, pölyä tai tärinää.

Toiminnan vesistövaikutukset ja hulevesien hallinta

Hankealue sijaitsee Porvoonjoen päävesistöalueella ja tarkemmin Luhdanjoen valuma-alueelle sijoittuvalla Vähäjoen valuma-alueella, johon kuuluu myös Koivusillanjoki valuma-alueineen. Porvoonjoki kuuluu Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen. Hankealueen välittömässä läheisyydessä virtaa Koivusillanjokeen johtavia uomia.

Hakemuksen mukaan hankealueen pintavedet virtaavat nykytilanteessa länsiosassa pääosin kohti etelää ja itäosassa kohti itää. Louhinnan edetessä veden valumasuunnat muuttuvat hieman nykytilanteeseen verrattuna. Louhinta-alueelta lännen ja lounaan suuntaan valuvat sade- ja sulamisvedet johtuvat suunnitelman mukaisen louhinnan jälkeen idän suuntaan. Hankealueen länsirajaa sivuaa oja, jota pitkin vedet valuvat etelä-kaakon suuntaan. Hankealueen itä-kaakkoispuolella vedet ohjautuvat ojassa ensin kohti koillista ja siitä eteenpäin itään. Molemmat reitit päätyvät Koivusillanjokeen linnuntietä noin 1–2 kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella hankkeen johdosta ei synny suoria päästöjä vesiin tai maaperään. Louhintaräjätysten seurauksena maahan voi kuitenkin jäädä typpiyhdisteitä, jotka voivat kulkeutua veden mukana alueelta. Kiintoainetta hulevesiin päätyy pintamaiden kuorinnasta, louhinnasta, murskauksesta, ylijäämämaiden läjittämisestä ja eroosion johdosta.

Hakemukseen on liitetty suunnitelma hankealueen hulevesien johtamisesta ja laskeutuksesta (30.12.2022). Hankealueen etelä- ja itäreunaan kaivetaan niskaojat, joihin rakennetaan sepelipadot, joilla hidastetaan veden virtaamaa ojassa ja laskeutetaan kiintoainesta. Ennen louhinnan aloittamista hankealueen itäosaan rakennetaan hulevesiallas, johon tehdään biosuodattava luiskarakenne, jolla estetään kiinto- ja haitta-aineiden pääsyä alueelta lähtevien vesien mukana ojiin. Hakijan hulevesisuunnitelmassa mitoituskannan lähtökohtana on käytetty kerran viidessä vuodessa ja kerran sadassa vuodessa toistuvaa 10 minuutin sadantaa. Mitoituksessa on huomioitu ilmastonmuutoksen vaikutus. Altaiden mitoitus on tehty oletetulle tulevalle tilanteelle, että koko louhinta-alue on jo louhittu ja kaikki louhinta-alueelle satava vesi poistuu lupa-alueelta altaiden kautta.

Hakemukseen liitetyn vesistövaikutusten arvioinnin (2.4.2023) mukaan merkittävimmät kalliokiviaineksen otosta ja murskauksesta syntyvät lähivesistöjen veden laatuun vaikuttavat tekijät ovat hulevesien sisältämät typpiyhdisteet. Koivusillanjoen vastaanottopisteessä arvioitu typpipitoisuuden nousuksi 5 %. Kuormituksen on arvioitu olevan tilapäistä.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 24 on edellytetty, että kaikki vesienkäsittelyrakenteet rakennetaan valmiiksi ennen muiden toimenpiteiden alkua. Myös kiintoainemäärän tarkkailua ennen toiminnan aloittamista ja toiminnan aikana muun pintavesitarkkailun ohella on edellytetty lupamääräyksissä 23 ja 25. Lupamääräyksellä 24 on määrätty muun muassa, ettei toiminnasta saa aiheutua pintavesien pilaantumista, vesistöjen tilan heikentymistä eikä taimenen elinolosuhteiden heikentymistä ja kiintoaineen pääsy Koivusillanjokeen johtaviin uomiin tulee estää. Mikäli havaitaan sellaista merkittävää samentumista, joka voi aiheuttaa kiintoaineen kulkeutumista Koivusillanjokeen johtaviin uomiin, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin. Tarvittaessa toiminta on keskeytettävä kiintoaineen kulkeutumisen estämiseksi. Lupamääräyksessä 26 on lisäksi veloitettu, että luvan haltijan on osallistuttava Vähäjoen vesistön kalataloudelliseen tarkkailuun ja vedenlaadun tarkkailuun esimerkiksi osana Porvoonjoen vesistöalueen yhteistarkkailuja.

Hallinto-oikeus katsoo, että laskeutus ja biosuodatus poistavat valtaosan kiintoaineesta ja hankealueelta poistuvien hulevesien typpipitoisuus laimenee edelleen vesireitistöä pitkin edettäessä, eikä toiminnan seurauksena ennalta arvioiden tapahdu sellaista laskennallisen typen pitoisuusnousuja, joiden johdosta Porvoonjoen tila heikkenisi tai hyvän tilan saavuttaminen estyisi. Esitettyä vesien käsittelyjärjestelmää on pidettävä ennalta arvioiden riittävänä kiintoaineksen poistamiseksi, jolloin lupamääräysten mukaan toimittaessa myös kalastovaikutukset jäävät vähäisiksi. Toiminnasta aiheutuvat

vesistöpäästöt eivät siten ole peruste luvan myöntämättä jättämiselle. Ottaen huomioon edellä esitetyt vähäiset vesistövaikutukset toiminta ei myöskään ole valituksessa viitatulla tavalla vesipuitedirektiivin vastainen.

Ottoalueen pinta-ala on noin 1 % Koivusillanjoen valuma-alueen pinta-alasta. Alueen louhimisella ei ennalta arvioiden ole merkitystä Koivusillanjoen vesitaseeseen.

Edellä esitetty huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että hulevesijärjestelmän mitoitus sekä toiminnalle annetut hule-, pohja- ja pintavesiä sekä niiden tarkkailua koskevat lupamääräykset ovat ennalta arvioiden riittävät.

Luontoarvoja koskevat valitusperusteet

Hallinto-oikeus toteaa, että hankealueen ja sen lähiympäristön luontoarvot on kartoitettu ja selvitetty kattavasti ennen lupaharkinnan tekemistä. Metsätalouskäytössä olleella hankealueella ei ole maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettuja erikoisia luonnonesiintymiä tai muitakaan maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettuja arvoja, jotka rajoittaisivat kalliokiviaineksen ottamista tai muodostaisivat muuta luvan myöntämisen estettä. Hämeen ELY-keskus on hakemuksesta antamassaan lausunnossa arvioinut luontoselvityksen riittäväksi muun ohessa sen arvioimiseksi, sijaitseeko hankealueella alueella tehtyjen lepakkohavaintojen ja muun selvityksen perusteella lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Asiaa ei valituksessa esitetyn perusteella ole syytä arvioida toisin. Hankealueella tai sen läheisyydessä ei ole myöskään liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

Luontoselvityksen mukaan kirjoverkkoperhosen esiintymistä hankealueella ja sen lähiympäristössä on selvitetty kesä- ja elokuussa 2022. Kesäkuun selvityksissä hankealueella nähtiin kaksi kirjoverkkoperhosta. Kirjoverkkoperhosen toukkapesistä ei tehty havaintoja. Hankealueelta on syksyllä 2024 havaittu yksi kirjoverkkoperhosen toukkapussi kierrätysalueen luontoselvityksen yhteydessä. Karttatarkastelun perusteella havainto sijaitsee louhittavalla alueella louhinta-alueen lounaiskulmassa. Hallinto-oikeus toteaa, että kirjoverkkoperhosen on luontodirektiivin liitteessä IV a mainittu eläinlaji, jonka yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskee luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentissa säädetty hävittämis- ja heikentämiskielto. Kielto on suoraan luonnonsuojelulain nojalla voimassa, mistä syystä luvan saajan on huomioitava lisääntymis- ja levähdyspaikoista säädetty toiminnassaan valituksenalaisesta päätöksestä riippumatta. Valituksenalaisen päätöksen tekemisen jälkeen tehty kirjoverkkoperhosen toukkapussihavainto ei siten tee valituksenalaista päätöstä luonnonsuojelulain vastaiseksi.

Saadun selvityksen mukaan hankealueen länsireunalla ja osin hankealueella kulkeva metsäoja muuttuu hankealueelle kulkevan tien eteläpuolella noroksi, joka on vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittama suojeltu pienvesikohde. Luontoselvityksen mukaan noron reunalla kasvaa lehto, joka on metsälain 10 §:ssä tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö. Vesistövaikutusten arvioinnin

mukaan noron valuma-alue tulee hankkeen myötä pienentymään 9 hehtaaria koko valuma-alueen ollessa 54 hehtaaria. Hallinto-oikeus toteaa, että arviointi antaa riittävän kuvan hankkeen aiheuttamasta ojan valuma-alueen muutoksesta. Kun lisäksi otetaan huomioon, että valuma-alueen muutos koskee vain osaa sitä aluetta, jolta kyseinen oja kerää vetensä ja se, että noro ja sen varrella oleva lehto sijaitsevat hankealueen ulkopuolella, valuma-alueen muutos ja sitä kautta mahdollinen vaikutus noron vesimäärässä ja lehdon vesitaloudessa ei muodosta ympäristönsuojelulaissa tai maa-aineslaissa tarkoitettua luvan myöntämisen estettä. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 24 on lisäksi määrätty, että toiminnassa on varmistettava, ettei hankealueen lähistöllä oleviin noroihin pääse kulkeutumaan kiintoainesta siten, että niiden luonnontila voisi vaarantua.

Kiinteistöjen arvon aleneminen

Maa-aineslain 9 §:n 1 momentin mukaan, jos ainesten ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on kiinteistön omistajalla tai haltijalla oikeus saada ainesten ottajalta täysi korvaus haitasta, joka ainesten ottamisesta hänelle aiheutuu. Korvausta on vaadittava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta. Jollei korvauksesta sovita, kysymys oikeudesta korvaukseen ratkaistaan ja korvaus määrätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia noudattaen toimituksessa, jota haetaan Maanmittauslaitokselta. Valituksissa esitetty kiinteistön arvon alenemisesta johtuva haittojen korvaaminen ei siten tule valitusten johdosta hallinto-oikeudessa arvioitavaksi.

Johtopäätös

Lupa on maa-aineslain 6 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan myönnettävä, mikäli luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Edellä esitetyn perusteella ja kun otetaan huomioon toiminnan laatu, laajuus, sijainti, etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin, ympäristövaikutukset sekä päätöksessä olevat lupamääräykset hallinto-oikeus katsoo, että suunnitellusta toiminnasta ei voida katsoa sitä hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti harjoitettaessa aiheutuvan ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohdissa tarkoitettua kiellettyä seurausta. Toiminnan hakemuksen mukaiselle sijoittamiselle ei ole ympäristönsuojelulain 11 ja 12 §:ssä tarkoitettua estettä. Luvan myöntäminen ei ole ollut valituksissa esitettyjen seikkojen perusteella vastoin luonnonsuojelulakia eikä siten vastoin ympäristönsuojelulain 48 §:n 3 momentissa ja maa-aineslaislain 1 §:n 1 momentissa säädettyä. Näin ollen ympäristönsuojelulain 48 ja 49 §:ien ja maa-aineslain 6 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Päätöstä ei ole syytä valituksissa esitettyjen seikkojen perusteella kumota.

3. Oikeudenkäyntimaksua koskeva vaatimus

Hallinto-oikeuden päätöksestä mahdollisesti perittävän oikeudenkäyntimaksun määrää tuomioistuimaksulain 10 §:n 1 momentin mukaan asian esittelijä. Oikeudenkäyntimaksusta vapauttamista koskevaa vaatimusta ei siten käsitellä hallinto-oikeudessa lainkäyttöasioista säädetyssä järjestyksessä. Esittelijän oikeudenkäyntimaksua koskeva päätös ilmenee tämän päätöksen viimeiseltä sivulta.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Hollolan kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **19.12.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden ylituomari Riikka Mäki ja lainoppinut hallinto-oikeustuomari Jaana Nyman sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomarit Saara Juopperi ja Merilin Vartia.

Esittelijä Maiju Sulin

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

Hollolan ympäristöyhdistys ry
 Prosessiosoite: [REDACTED]
 oikeudenkäyntimaksu 270 euroa

[REDACTED] asiakumppaneineen
 Prosessiosoite: [REDACTED]
 oikeudenkäyntimaksu 270 euroa

*(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
 oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)*

Jäljennös maksutta

Destia Oy

Hollolan elinvoimavaliokunnan valvontajaosto

Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Hollolan kunnan kehitys- ja kaavoituspalvelut

Hollolan kunnanhallitus

Päijät-Hämeen liitto

Salpausselän kalatalousalue

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojelu ry

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
 Kalatalousviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
 Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
 Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Etelä-Suomen aluehallintovirasto /
 Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#